

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА XVI

БРОЈ 344.

1. ЈУН 1988.

ЦИЈЕНА 300 ДИНАРА

● ПРЕДСЈЕДНИШТВО ОК СК О КУЛТУРИ

ПРОГРАМ ЗА СВЕ УКУСЕ

ОВОГОДИШЊЕ културно љето на Будванској ривијери биће веома богато и садржайно и без — испада.

Ово би најсажетије ка зано, био резиме расправе вођене на проширеној сједници Општинског комитета СК Будва у чијем ваду је учествовала и радна група Централног комитета СК Црне Горе (Башко Ђукић и Исак Калничанин), а чија је главна тема била: остваривање закључака ЦК СК Црне Горе и ОКСК Будва у култури.

Прошлогодишње културно љето у нашој општини је заиста било богато: Бројне позориште и друге представе које су одржане током јула и августа добиле су високе оцене и критичара и публике. То је био и главни разлог да Будва лани у анкети Туристичког савеза Југославије буле проглашена за шампиону туризма у нашој земљи.

Добро осмишљеним културним програмима треба и убудуће употребљавати туристичку понуду „метрополе црногорског туризма“, за кључно је на овом склопу. Но, с обзиром да је лани било и испада на неким представама (иступи појединачца са антисоцијалистичким позицијама), потребно је извршити покве. Прошлогодишњи

љетњи културни програм је осмишљен у „минут до дванаест“ па је то и главни разлог што су се додали неки експреси. Ове сезоне морају се добро отворити очи, што у „преводу“ значи да свака манифестација треба да има свој савет како би се у креирању културних програма обезбедио потребни дочштевени утицај.

— Морамо све учизити па спријечимо било каквих политизација културе и пропагања свих врста национализма који се не ћејтко провлаче кроз културне пољухвате, истакао је Владо Ђулетић, предсједник ОСК Будва.

Предсједништво Општинског комитета СК је определило да су друштвено-политичке организације ове комуни лани биле наставни посматрачи културних забава и да се ове године морају више уклучити, напочије ССРН.

Истичући да ове године неће као прошле бити купљен „програм у пакету“, Велибор Золак, директор Културно-информативног центра, је рекао да ће ова организација водити брину о целокупном програму за ову сезону. Дефинитиван програм још увијек није утврђен, али је за сада из-

вјесно да ће се на љетњој позорници у старом граду и другим сценским просторима дуж наше ривијере одржати 26 позорищних представа. Новина су балетске кореодраме — биће их укупно 16 од чега су три премијере. Предвиђено је одржавање 25 концерата озбиљне музике више фолклорних програма, а Будвани и њихови гости по први пут ће видјети једну оперу. Конечно послије више празници обећања, љетос ће бити премијерно изведен и Јанешин „Кањош Мацедоновић“. Посла се прихватио редитељ Јагош Марковић. На Тргу пјесника својим поезијама ће читати тридесетак аутора из земље и свијета.

— Овогодишки програм ће у већој мери него лани бити прилагођен иностраним туристима који ће у великом броју боравити на „ривијери бисерних плажа“, истиче Золак. — Странци ће у „кући умјетности“ у старој Будви — и то је новина — љетос моћи да купе оригиналан сувенир. Конечно у јулу стартује и Радио-Будва.

Оквирна цијена фестивалског програма је око 600 милиона динара.

С. Грегорић

● ТУРИСТИЧКИ БАРОМЕТАР

ОПТИМИЗАМ ЈЕ СПЛАСНУО

ЛИЈЕПО вријеме, приступачне цијене пансиона и вардно атрактивни туристички објекти са све бојом услугом, изгледа нису довољни мотив за масовну посјету странаца Будванској ривијери, па и шире — цијелом Црногорском приморју. Тако је све до краја маја било доста празних кревета у хотелима, што је све изненадило.

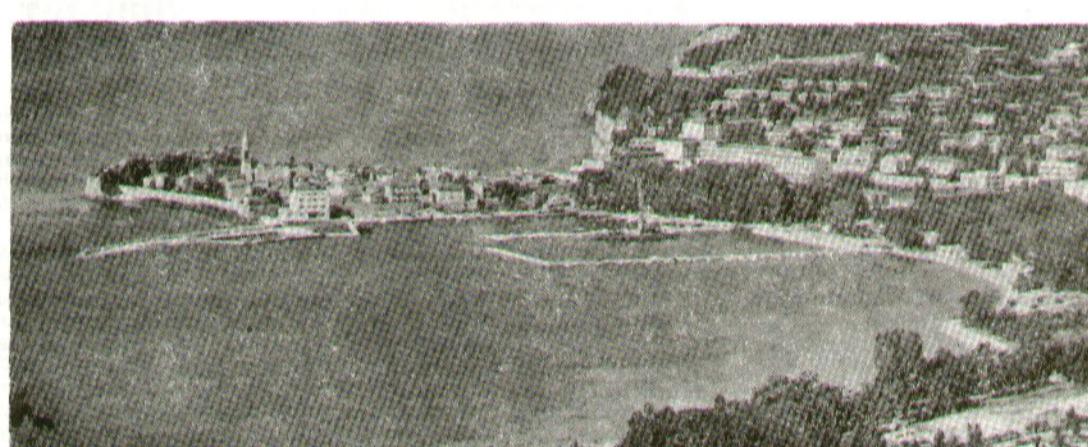
— Оптимизам са почетка априла када су наши објекти били веома добро посјећени, спласниво је, каже Јубо Равеновић директор ООУР „Будва“, у чијем су саставу хотелски и други угоститељски објекти на подручју од Јаза до Буљарице. Средином априла дошло је до нагле осеке. Тако се дододјило да у априлу „Будва“ оствари чак 33.000 мање ноћења него лани у истом мјесецу и преко 15.000 мање у мају.

Ни најаве за остале мјесеце нису оптимистичке. Постоји ће бити лошија од предвиђања и током јуна „јулска рупа“ ће ове године бити већа него прошле сезоне, а једино се добра посјета очекује у септембру.

У ООУР „Будва“ настоји да популарним цијенама привукне домаће госте и тако популне празнике. У мају је полулапсанцион износио 16.000 у „Словенској плажи“, 15.000 у Бечићима.

— Одредили смо приступачне цијене и за главни сезону, истиче Равеновић. — У јулу и августу полулапсанцион ће стајати око 28.000 динара за домаће госте. — За оне који желе да одмарaju у собама домаће радиности, омогућавамо исхрану у нашим ресторанима у Петровцу, Светом Стефану, Бечићима и Будви по цијени од 12.000 динара за три оброка. Понуде смо упутили домаћим туристичким агенцијама, али се дешава да оне на то „дозидају“ још који хиљаду динара, што наше госте, дакако, одбија.

С. Г.

● ЗБОР „БРАТСТВО ЈЕДИНСТВО“ НА ЗУБАЧКИМ УБЛИМА

ОВЕ ГОДИНЕ — БУДВА ДОМАЋИН

На састанку Организационог одбора Збора „Братство јединство '88“, који ће се ове године одржати 6. и 7. августа на Зубачким Ублинама, представници десет општина, договорили су се о програму овогодишње, 26-те по реду, јединствене манифестације братства и јединства грађана и радних људи из Босне и Херцеговине, Хрватске и Црне Горе.

На Збору ће како је договорено, ове године говорити неко од званичних лица из Босне и Херцеговине. Будва је као домаћин овогодишњег Збора, преузела сву бригу око његове организације, а трошкове ће подједнако сносити општине Дубровник, Херцег-Нови, Тиват, Котор, Будва, Цетиње, Никшић, Билећа, Требиње и Љубиње.

Д. Новаковић

Договорено је да организацији културно-умјетничког и забавног програма преузму Републички културно-умјетнички центар из Титограда и Културно-инфо рмацијски центар из Будве. У програму ће учествовати и културно-умјетничка друштва из свих општина која су и до сада давала посебан допринос овом општепародном весељу.

● „ПРИМОРСКЕ НОВИНЕ“ ДОНОСЕ:

● ЈОШ ЈЕДНОМ О ПРИЗЕМЉИМА У СТАРОЈ БУДВИ

Страна 3.

● ТУРИСТИЧКО ЈЕТО '88 ИЗ НАШЕГ УГЛА

Стране 4. и 5.

● КОЊОВИЋ У МОДЕРНОЈ ГАЛЕРИЈИ

Страна 6.

● УТВРЂЕН ПРОГРАМ ФЕСТИВАЛА „ГРАД ТЕАТАР“

Страна 6.

ЧИТАОЦИ НАМ ПИШУ

Излазите чешће!

Јављам вам се са удељеностима од 400 километара из Шибеника где се налазију на одслужењу војног рока.

Повод ла вам се јавим и да ћемо се заједно са другима из Шибеника везан за родни крај и не-ка врста настале.

„Приморске новине“ ми штаљу редовно па сам још више укључен у забивања на Будванској ривијери.

У слободно време пако га је на броду JPM мало, читам ваш лист.

Шибеник је лијеп град који је веома везан за туризам. Читајући локални лист Шибеника и будвански „Приморске новине“ налазим много сличности.

Сматрам да би и „Приморске новине“ могле увести рубрику „из других туристичких места на Јадрану“ — не само из суседних комуна.

Иначе желим да вам упути подшку у радију јер су „Приморске новине“ из броја у броју све боље и све пуније новим садржајима.

Волнији јединија да лист излази чешће јер поред читања писама родбине и пријатеља најрадије читам „Приморске новине“

Марко ПРИБИЛОВИЋ
В. П. 4275/26
59002 Шибеник

НОВЕ ТЕМЕ

Јављам Вам се поводом чланка „Што мислите о нама“. Мислим да је лист „Приморске новине“ у целини добар, али да би са новим идејама и рубрикама био још бољи.

Пошто се врло мало пише о младима, предлажем да уведете једну рубрику која би се звала: „О младима“, „Млади Будве“ или слично, а у којој би се писало о проблемима младих (школовање, запошљавање...) као и о њиховим мишљењима, жељама, предлозима...:

У оквиру ове рубрике предложила бих неколико тема:

1. „Млади о свом граду“
2. „Што бисте промијенили у свом граду?“
3. „Што млади мисле о љубави?“
4. „Однос професора и ученика“

5. „Млади таленти“ (писати о ликовним, књижевним и другим дјелима наших пионира, основача, средњошколаца, студената...).

Такође бих предложила да се једна страница посвети нашим истакнутим радницима и личностима наше средине а и шире (друштвено-политички радници, глумци, пјевачи, писци, спикери, спортсти, професори, најбољи радници...) али тако да се направи интервју који би били много интересантнији од „изношења чињеница“ о некоме.

Подржавам Ваш предлог за рубрику „Писма читалаца“.

Нада Кривокапић
Доситејева 39
85310 Будва

ИНИЦИЈАТИВЕ

РАЗГОВОР С НОВИНАРИМА
„ВЕЧЕРЊИХ НОВОСТИ“

У БУДВИ су 22. маја одржани занимљиви разговори између представника општина Црногорског пријома ХТО „Монтенегротурист“ и новинара „Вечерњих новости“ из Црне Горе. О успјешним припремама за овогодишњи туритички сезону говорили су Владо Дулетић и Борије Приболовић, предсједник СО и предсједник ОК СКРН Тиват. О томе како обезбиједити квалитетну и објективну информацију у вријеме сезоне, о акцијама „Новости“ и о неким аспектима уређивачке политike овог најтиражнијег југословенског дневног листа говорио је његов главни и одговорни уредник Раде Брајовић.

Приморске
новине

Лист ССРН општине Будва Издавач: Културно-информациони центар Будва, Директор: ВЕЛИБОР ЗОЛАК, Уређује Редакциони колегијум. Главни и одговорни уредник: ВЛАДИМИР СТАНИШИЋ. Адреса редакције: „Приморске новине“ Будва, телефон 41-194. Број жирос-расчута 20710-603-1809 код СДК Будва, Штампа ИШРО „Обод“ Цетиње. Претплатна за годину дана 7,200 динара, за иностранство 30 динара. Рукописи се не враћају.

СКУПШТИНА УДРУЖЕЊА НОВИНАРА ЦРНЕ ГОРЕ

ПРОТИВ ЗАТВАРАЊА И САОПШТЕЊА

ПИШУЋИ отворено, критички, аргументовано и аналитички о бројним проблемима, али итекако афирмишући стваралачке напоре у разним областима, црногорски новинари, за које више не постоји табу теме изборили су запажено место у југословенској журналистici.

Ово је једна од оцјена, изречених на годишњој Скупштини Удружења новинара Црне Горе, која је 13. и 14. маја одржана у хотелу „Монтенегро“ у Бечичима.

Но како су истакли црногорски посленици јавне ријечи у живој, вишесловној и плодној расправи, који су карактерисали полемички тонови, има и доста тога што не ваља и што треба мијењати у радију у наредном периоду. Форумско изјештавање, дијељење саопштења са затворених сједница, чега итекако још има, притисци на новинаре који су различити и крећу се од оних које врше појединачни утицаји држтови и у политици и у привреди тражећи да се лијепо пише, до хаштења новинара — стварност је који представници „седме силе“ у овој републици желе да промијене. Свјесни су да ће бити отпора али и веома одлучни да се још отвореније супротставе бирократској свијести која их спушта.

Посебно је било ријечи о тешком материјалном положају новинара у црногорским редакцијама. Лични доходи у њима су изузетно ниски, па најбољи каџрови или мијењају средину или професију. Са материјалним недаћама кубури и само удружење које је још увијек био адресе

На Скупштини су уручене и новинарске награде за прошлу годину. Награду за животно дјело „Вељко Влаховић“ пријала је **Божидару Милошевићу**, дописнику „Политике“ из Бара прву награду Удружења добио је **Видеоје Конатар**, новинар „Победе“, другу су равноправно подијелили **Милорад Радетић**, новинар РТВ Титоград и **Весељко Копривица**, новинар „Комуниста“, а трећа је пријатаља **Влатку Вујовићу**, новинару Тангија — Редакција за Црну Гору.

За предсједника Удружења новинара Црне Горе изабран је **Душан Јолић**. У Предсједништво Удружења, изабран је предсједник Активе новинара Будве **Саво Грековић** док је **Драгослав Новаковић**, изабран за пелегата Скупштине Савеза новинара Југославије.

С. Г.

ОПШТИНСКИ СУСРЕТ РЕЦИТАТОРА

НАЈБОЉЕ —
ЛУБАРДА
И САВИЋ

На 11. општинском сусрету рецитатора, одржаном у Будви 17. маја, у категорији пионира прву награду жири је додијелио **Миленија Лубарди**, другу Ирену Прашчевић, а трећу Вјери Митровић (све ученице ОШ „Стјепан Митров Љубиша“). У категорији старијих ученика прву награду је освојила Александра Савић, другу Александра Поповић, а трећу Меленија Рајеновић, (све ученице II разреда Центра за средње образовање и васпитање Будва).

Специјална награда до дијељења је **Јелени Војнић**, ученици II разреда ОШ „Стјепан Митров Љубиша“.

На 14. Републичком сусрету у Бару рецитаторе наше општине представљају **Милена Лубарда** и **Александра Савић**.

ОБАВЈЕШТЕЊЕ СУБНОР-а НИКШИЋ

Још једном молимо борце НОР-а органе и организације удружења СУБНОР-а, посебно мјесна удружења, општинске одборе и све друге друштвене субјекте, затим грађане и родбине, да ХИТИНО доставе податке и лична сјећања која су им позната за пале борце:

Анте Голеш (звани Џрвени), претпоставља се да је родом из Далмације или из Херцеговине (општина Сански Мост) или из Црне Горе из неког места где живе Делићи. Такође се претпоставља да је био борац 10. херцеговачке бригаде, односно 29. херцеговачке НОУ дивизије. Умро је у партизанској болници у Дубочке код Никшића 1943. године.

Никола Делић, претпоставља се да је родом из Далмације или из Херцеговине (општина Сански Мост) или из Црне Горе из неког места где живе Делићи. Такође се претпоставља да је био борац 29. херцеговачке НОУ дивизије. Умро је у партизанској болници у Дубочке код Никшића 1944. године.

Мате или Анте Каџан, претпоставља се да је родом из Далмације или из Херцеговине, као и да је био борац 29. херцеговачке НОУ дивизије. Умро је у посљедици рањавања у партизанској болници Дубочке код Никшића 1944. године.

Батрић Вујисић претпоставља се да је родом из

Црне Горе, односно САП Косово (околина Пећи). Био је борац VI црногорске бригаде. Погинуо је фебруара 1944. године у селу Каменско код Никшића.

У спомен костурници на Трбели, 13. јула 1985. године, сахрањени су посмртни остаци два пала бораца, који су погинули на Мебеће код манастира Острог, чија су имена непозната. Претпоставља се да су могли бити борци Никшићког НОП одреда, затим одреда „Бијели Павле“ Зетског или Ловћенског одреда, чије су јединице 1941/42. године на овим просторима водиле борбе.

Посмртни остаци именованог бораца сахрањени су у спомен-костурници на Трбели код Никшића. Овде је сахрањено 15 бораца, из различитих места Југославије, из више партизанских јединица који су погинули у борбама на територији општине Никшић. Њихова имена треба уписати на видно место спомен-костурнице и споменика као и публикацији о палим борцима бивше Рудинско-Трапачке општине, односно батаљона.

Податке и сјећања до ставити што хитније Општина Никшић, одбор СУБНОР-а Никшић.

ОПШТИНСКИ ОДБОР
СУБНОР-а НИКШИЋ

● ЈОШ ЈЕДНОМ О ПОСЛОВНОМ ПРОСТОРУ У СТАРОМ ГРАДУ

А ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА — КАСНИ

КОНСТРУКТИВНА са-
нација на објектима у Старом граду је завршена, тв-
дисти могу ће слије девет година несметано да шетају његовим улицама. Могу да шетају или им се погле-
ди неће задржавати по из-
лозима локала, јер ће они, по свему судећи, и ове године бити празни.

Овај нимало оптимистички закључак најмање се на-
кон Информације Општинског одјељења за урбаниз-
ам, комунално-стамбене по-
слове и катастар о спрово-
ђењу одлуке о утврђивању
општег интереса, која је била на дневном реду сје-
динице Извршног одбора СО
18. маја и свега онога што се у последње вриједе може чути око експроприја-
ције пословног простора у старом граду.

Поступајући по захтјеву
општинског јавног правобра-
нича Општинско одјељење за урбанизам, комуна-
лно-стамбене послове и ка-
тастар је до средине маја до-
мијело 70 решења о експропријацији непокретно-
сти. Доносени ова решења Одјељење је утврдило да
изузимајући два случаја, сви власници којима се врши експропријација имају адекватан стамбени простор

сходно мјерилима о рани-
јоном коришћењу стана, те је Скупштина општине као корисник експроприја-
ције дужна само двојици власници обезбиједити од-
говарајући стамбени про-
стор.

Експропријацији прате бројне тешкоће: странке се не одазивају на више позива, доставнице се често враћају са назнаком „одустан“, „непознат“, „обавијаштен“ и сл. за лица за која су по-
зната и која су становници Булеве Достава је вршена и преко општинског курира, а у једном случају и привођењем од стране органа унутрашњих послова. Проблем представља и саслушавање лица која бораве на територији друге општине, или у иностранству. То је одговарајући одлучивање и остали су неки предмети где су лица потпуно непозната, не зна се њихово боравиште, а нико неће да се прихвати обавеze њиховог заступања. Поред тога, проблеми су настајали и приликом саслушавања странака јер неки чланови желели чињешта да изјаве или су инсистирали на усменој расправи или чланови желели да потпишу записник.

На донијета првостепена
решења странке се чланови жалиле у шест предмета и то су једине правоснажне решења. Корисник експропријације, међутим ни овде не може „ући у посјед“ јер још није ни утврђена цијена за одузете непокретности па Одјељење за урбанизам захтијева да се што прије формира комисија и уврде реалне цене, како се због тога не би још више каснило.

У свим преосталим предметима (63) странке су се жалиле државственом организацијом који је потврдио 41 прво степено решење. Према подацима којима располаже Одјељење за урбанизам, 26 грађана је подијело тужбу Врховном суду СР Црне Горе. Под претпоставком да Врховни суд потврди ово решење, а у Одјељењу за урбанизам се налађу да ходи. Општина може ући у посјед, па је неопходно да се на вријеме утврди на-
када се експропријане непокретности и благовремено пренесу средства за ове на-
јаве са рачуна РО „Стари град“ на Скупштину општине Будва.

В. М. Станишић

ГЛАСАЊЕ ЗА ЈАВНОСТ

За 17. мај биле су закајане двије сједнице Извршног одбора Скупштине општине. За прву (закајану за 8 сати) била је предвиђена само једна тачка дневног реда: Информација Општинског одјељења за урбанизам, комунално-стамбене послове и катастар о спровођењу Одлуке о утврђивању општег интереса о разматрању текућих питања везаних за обнову Старог града Будве а за другу (закајану за 10 сати) више тачака које чланови биле толико интересантне као она на првој сједници. Дан прије датума одржавања сједница било је изјесно да ће се оне одложити а ни тог ни наредног дана новинари чланови могли сазнати када ће се одржати. Чак ни на питање да ли ће то бити одмах следећег дана, 18. маја. Могло се, „између редова“, закључити да ће се сједница тада одржати и да на њима није „неопходно“ присуство новинара, али једно су претпоставке, а друго званично обавијештење и позив за сједницу који се подразумијевају.

Осамнаестог маја су сједнице ипак одржане, а осим чланова Извршног одбора, присуствовали су двојица упорних — један новинар и један грађанин кога је посебно интересовала информација о експропријацији. То је био повод да чланови Извршног одбора гласањем одлуче да ли ће сједница бити отворена или не. Нијесмо толико неувјећени да Извршном одбору одузимо право да одржава затворене сједнице, али нам ипак није јасно шта је то „строго пов.“ око експропријације у Старом граду да би се гласало за или против присуства непозваних. Уостalom, у овом броју доносимо најважније податке из те Информације, па просудите.

СЛУЖБА МЕДИЦИНЕ РАДА

У ДВИЈЕ СМЈЕНЕ

Од 1. априла служба медицине рада у Дому здравља у Будви ради у двије смјене (два љекара) а у здравственој станици у Петровцу у једној смјени, па је на тај начин знатно побољшана здравствена заштита радника. Ово је посебно значајно и због тога што радницима привремено спријечено је да рад — боловање могу да одобре само љекари из службе медицине рада. Изузети од овога су, наравно, слу-

чајеви његе члана породице по основу дјечје заштите, педијатри и стоматолози из Дома здравља „Будва“.

Ово, како стоји у обавијештењу Дома здравља „Будва“, никако не значи ограничавање права радника на избор љекара код којих желе да се лијече, него су љекари и радници дужни да се придржавају овог републичког прописа.

В.

● МАЛА ПРИВРЕДА

ЗА БОЉЕ ПОВЕЗИВАЊЕ

Извршни одбор Скупштине општине на сједници одржаној 18. маја формирао је Координacioni одбор за малу привреду и туризам чији ће најважнији задаци бити повезивање юзилата развоја мале привреде и туризма у припреми и изvoђењу планова и програма, организација и усклађивање програма мале привреде вриједе друштвенног надзора у име Извршног одбора и Скупштине општине повећање извођења пројекта и реализација нових иницијатива идеја и предлога.

Коordinacioni одбор се састоји од предсједника, секретара и 15 чланова. За предсједника Коordinacionog одбора именован је Светозар Маровић, предсједник Извршног одбора СО, а секретар ће бити руководилац службе за унапређење развоја мале привреде која ускоро треба да се формира. Чланови одбора су: Драган Дунегић, начелник одјељења за привреду и финансије, Иво Радоњић, главни урбаниста, Драгомир Ђубања, начелник Општинског одјељења за инспекцијске послове, Василије Милановић, директор Општинске управе друштвених прихода, Слободан Митровић, члан Извршног одбора СО, Ђорђије Прибојић, предсједник ОК СК Будва, Љубо Лижевић, предсједник ОК ССРН Будва, Бранко Кајанегра, директор ООУР „Монтергоекспрес“, Раде Грговић, директор Сектора за развој XTO „Монтенегротурист“, Павле Ивановић, директор Булеванске основне банке Будва, Драган Секулић, секретар СИЗ за комунално-стамбену дјелатност, Јанко Ракнатајић, директор РО „Јадрански сајам“, Богдан Ђорђевић, секретар Туристичког савеза општине Будва, Вељко Митровић, Удружење мале привреде и Мато Томић, Центар за развој мале привреде.

Извршни одбор је припремио и предлог одлуке о допунама Одлуке о Извршном одбору и општинским органима управе којом се предлаже формирање Службе за унапређење и развој мале привреде која би вршила стручне послове из области унапређења и развоја мале привреде сходно програмираним циљевима и задацима. Служба би била самостална и независна а непосредно би одговарала Извршном одбору и Скупштини општине.

Вс. С.

● ДАН МЛАДОСТИ

БОГАТ ПРОГРАМ

ПОЛАЗАК Штафете младости је до ове године у нашој општини био централна манифестија у оквиру обиљежавања 25. маја — рођендана друга Тита и Дана младости.

Савез социјалистичке омладине Југославије ове године обиљежава Дан младости по сасвим другачијој концепцији (без штафете, а на слету на стадиону ЈНА без војника и пионира), па је у том оквиру Општинска конференција ССО Будве организовала више манифестија.

Нижа музичка школа из Будве је извела приредбу „Снежана и седам патуљака“, чланови културно-умјетничког друштва из Петровца су извели програм на улицама града, Основна организација ССО Будва I је организовала забавно вече на плажи уз „мајске ватре“, а 25. маја је уз бедеме старог града приређен рок-концерт на којему су свирали „Гарда“, „Музичка радионица“, „Ентузијasti“, „Александар бенд“ и енглеска група „Лајф стрит“.

ТУРИСТИЧКО ЉЕТО '88

ПО ПЛАНУ, АЛИ...

(СА СЈЕДНИЦЕ КООРДИНАЦИОНОГ ОДБОРА ЗА ПРИПРЕМУ ТУРИСТИЧКЕ СЕЗОНЕ)

ЗАДАЦИ утврђени Програмом мјера и активности за припрему пословне туристичке 1988. године се углавном извршавају по плану и још је мало остало да се заврши. Ипак, са неким пословима се касни и не извршавају се.

Овај резиме излагања Рајка Миховића, предсједника Координационог одбора за припрему туристичке сезоне на сједници одржаној 24. маја, може се прихватити и као укупна оцјена ангажовања и резултата субјеката туристичке понуде на припреми сезоне, која је већ поодавно, али суђени по броју туриста и не баш успјешно почела.

Због времена у којем се одржава, уочи „преласка“ са предсезоне на главну сезону, ова сједница је сазвана ради сумирања извршених припрема и анализирања преосталих задатака, како би се све предузело да припремљеност за туристичку сезону потврди реноме који је будванска ривијера стекла на домаћем и страном туристичком тржишту. И, не смије се заборавити — оправдала титулу шампиона туризма у Југославији 1987. године, коју јој је додијелио Туристички савез Југославије.

У овом броју доносимо преглед неких важнијих активности и питанја која ће битно утицати на ток овогодишње туристичке сезоне, а анализа извршених припрема за туристичку сезону и остваривања утврђеног програма, разматраће се на сједници Скупштине општине средином јуна.

ВОДА ЧЕКА — ДОГОВОР

РАНИЈИХ година смо чекали изградњу регионалног водовода који ће обезбиједити додатне (и доље) количине воде, или молећиво гледали у небо, а ове године, вјеровали или не, све зависи од договора!

Као што је познато, у оквиру изградње Регионалног водовода за Црногорско приморје завршено је постављање цијеви од Херцег-Новог до Тивта, Котора и Будве, али тиме није ријешено снабдевање водом општина Котор, Тиват и Будва, јер није извршена расподјела „херцегновске“ воде. Умјесто да ове општине учествују у расподјели по принципу процента учешћа у финансирању Регионалног водовода, сада по принципу „ко ближи“ Будви припадају мање количине воде.

По ријечима Крста Марковића, директора ООУР „Водовод“, нашој општини би за предстојећу главну туристичку сезону из Херцег-Новог требало најмање 30 литара у секунди.

Закључено је да се у рјешавању овог проблема ангажују најдлговорнији представници наше општине и да са кортском и тиватском општином нађе заједнички језик.

„БОРЂЕВИЋ“ — СПОНЗОР

ЉУБИША БОРЂЕВИЋ први је, спонзор овогодишњег Фестивала „Град театар“. Љубиша је у Југославији познат као веома успјешан производач стилског намјештаја и реклами за коју годишње издаваја позамаша средства, о чему смо писали у прошлом броју „Приморских новина“.

— „Град театар“ који ће овог лета имати око 130 разних програма, позоришних представа, концерата озбиљне музике, фестивал гитара, ликовне изложбе, пјес-

нике на Тргу пјесника и друге пригодне манифестације, финансираће се из редовних средстава и средствима разних спонзора као и прошлог лета. Љубиша Борђевић, власник фирме „Стилски намјештај Борђевић“, у „Град театар“ улаже 3 милиона динара и још тридесет телевизијских спотова, који ће стајати око 10 милиона динара. Надамо се, да немо имати још спонзора, рекао нам је Велибор Золак, директор Културно-информативног центра.

Гостију је нешто мање него у истом периоду лани: Бечићи

У НЕКОЛИКО РЕДОВА

НОВИ КОНТЕЈНЕРИ — ООУР „Комуналне службе“ је набавила и распоредила 30 нових контејнера и 150 корпи за смеће. (Да не би ометали саобраћај, закључено је на сједници, контејнери се не смију остављати на коловозу). Завршени су радови на хоризонталној си гнализацији, фарбању и уградњију нових саобраћајних знакова, обиљежавању зона за купаче на плажама. Касни се са оснапљавањем WC-а на плажама и градских WC-а у Будви и Петровцу. За раднике на одржавању чистоте обезбиједене су нове униформе.

*

ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ — **ШТО ПРИЈЕ** — У луци још није организован гранични прелаз; странци долaze али морају да иду у друга мјеста јер у Будви не могу за вршити прописане формалности приликом преласка границе. То треба хитно решити. Поред тога, радници јавне безбедности треба да се више ангажују на поштовању одлуке о јавном реду и миру јер се све чешће чује прогласна музика.

*

ДЈЕЛИМИЧНЕ ДОЗВОЛЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ — Да би се увело што више рада и омотујило легално издавање соба туристима, предложени су општинским органима управе да гдје год је то могуће издају дјелимичне употребне дозволе (за дио објекта) ако се дозвола не може издати за читав објекат.

*

ЕВИДЕНЦИЈА ГОСТИЈУ — Због неповезаности и неорганизованости годинама

не можемо да утврдимо колико туриста одређеног дана борави на нашој ривијери. Предложено је (одлуку треба да на паредној сједници донесе Скупштина општине) да угоститељске и друге организације које пружају услуге смјештаја гостима у периоду од 15. јуна до 15. септембра, Општинском одјељењу за привреду и финансије достављају сваког дана извештај о броју гостију. Предвиђене су и казнене одредбе.

*

НОВА СТАНИЦА — **НОВИ ГАЗДА** — Радови на новој аутобуској станици „небитно“ касне. Нијесмо сазнали када ће почети да пристижу аутобуси или се очекује да ће то бити до почетка главне туристичке сезоне. Још је неизјесно ко ће њоме управљати, али је сигурно да то неће бити постоећи превозници („Тара“ и „Аутобока“) и да ће то питање ријешити наредних дана у договору између Скупштине општине, СИЗ из комунално-стамбену дјелатност и „Монтенегротуриста“.

*

ХАВАЈИ И ДАЉЕ БЕЗ ВОДЕ — Иако је било плаћено и обећано, на острву Свети Никола (Хаваји) ни овог лета неће бити воде. У ООУР „Будва“ су стигли до „прикупљања понуда“ и пошто је то скupo, за ово лето неће се ништа радити. Неће се градити ни дискотека.

*

ТРГОВЦИ РАДЕ ДУЖЕ — Послије дугогодишњих примједби на радио вријеме трговине, продавнице ООУР „Јадран-трговина“ од

прошлог лета раде дуже и то су у својим анкетама „примијетили“ и туристи. Од 1. јуна до 31. августа све самопослуге и супермаркет радиће од 6 до 22 сата, а драгстор у Будви од 6 до 2 сата послије поноћи. Отворен је нови „Фри-шоп“ на Словенској плажи, а планирају се неке технолошке промјене у продаји Тржног центра, посебно код самоизбора и парфимерије, ради квалитетнијег излагања робе и повећања промета.

*

ЗАКУПЉЕНО ВИШЕ КРЕВЕТА ЗА СТРАНЦЕ — У домаћој радиности се побољшао квалитет понуде претварањем соба у апартмане, што је повећало пласман на иностраном тржишту. На подручју Будве и Бечића „Монтенегроекспрес“ је закупио 1.100 лежаја (40 одсто више него прошле године). У Светом Стефану, Пржнку, Петровцу и Буљарима закупљено је још 420 лежаја.

*

ЗЕЛЕНИЛО — **ООУР „Зеленило“** је завршило озеленавање стамбеног блока Лутови, простора код стамбеног насеља Будва — Попље — запад, простора иза ОШ „Стјепан Митров Љубишић“, старе локације и новог простора у оквиру Аутомото друштва „Будва“. У току су радови на уређењу стамбеног насеља у Ивановићима и простора иза стамбених зграда БИП-а. Ове године „Зеленилу“ су први пут повјерени радови на озеленавању спољашњег простора и унутрашњости хотела у Петровцу.

ПАУК

ИЗВРШНИ одбор СО, донио је Одлуку о коришћењу паука у саобраћају за ово лето.

— С обзиром да је туристичка сезона почела, да је све више оних који непрописно паркирају своја возила, били смо принудени да у акцију укључујемо и паука. Сва ко одношење непрописно паркираних возила на одређено место, власници не морати да плате 120 хиљада динара, рекао је Радомир Јовићевић, командир саобраћајне милиције у СУП-у Будва.

С. П.

ТРЖНИ ЦЕНТАР

СПРЕМНИ ЗА НАЈЕЗДУ

АКО је судити по томе шта и како раде у Тржном центру, онда се може извести овакав закључак: трговци су се, добро спремили за овогодишњу најезду туриста.

— Истина је да смо обавили добре припреме, да смо у предсезони засукали руке, каже Миодраг Митровић, шеф највећег супермаркета у нашем граду, који послује у саставу Тржног центра. — Млијеко и млијечни производи, напримjer, добављамо од четири реномирана производица, а слично је с месом и осталом робом која се масовно троши. Наш је резон: ако један затаји други неће.

Прилично је новина за овогодишње лето. Већ од да нас супермаркет ће радити од 6 до 22 часова (до сада се затварао у 20 часова) набављено је седам дигитронских каса, тако да потрошачи неће чекати у редовима са корпама. У оквиру овог објекта отворен је ранвије и експрес ресторан у којем је избор јела веома добар, а цијене су приступачне. Ту ће се углавном хранити домаћи туристи којима је пре скупо у хотелским ресторанима.

— Већ сада је потрошња велика, а у главној сезони ће се рафови празнити и два пута у току дана, истиче Митровић. Но, и ми смо на све мислили и обећавамо: робе неће недостајати. Што је најважније, и месо и млијеко као и остала роба — биће свежи. Такове и хљеб који нам свакодневно стиче из велике пекаре која се налази у Будви.

Добро су снабдјевени и остали пунктови који су у саставу Тржног центра: продавница текстила, намјештаја, галантеријске робе, зелена пијаца...

СТАРИ ГРАД И – НОВИ ПРОБЛЕМИ

ЈЕДВА дочекано отварање Старог града отворило је и нове проблеме, — то споменули скоро сви учесници сједнице Координационог одбора. Проблеме је тешко побројати, а сигурно је један од највећих што тек приспјели туристи у апартманима немају услове боравка ни мир као што им је обећано и због чега су се и опредијелили да ту проведу свој одмор.

Становници Старог града, који морају напустити станове у којима се сада, убрзо ради на занатским и инсталаторским пословима у својим објектима, па је Стари град поново постао градилиште и то смета туристима.

Није извршен технички пријем ни Старог града ни појединачних објеката у њему. Вода и струја (што није баш небитно и безопасно) се „дивље“ користе без сагласности и дозволе ООУР „Водовод“ и „Електродистрибуција“. Нико ко издаје

апартмане туристима, нема употребну дозволу.

Осим на буку коју изазивају грађани радећи на уређењу својих кућа, туристи приговарају и на приземља која су потпуно запуштена и постају сметлиште и јавни WC-и.

Договорено је да се сва приземља затворе и стакла прекрију, док се правоснажно не реши проблем приземља. (Како ће се „прекрити“ остали проблеми, остаје да се види).

Огварање Старог града отворило је и проблем регулације саобраћаја у његовој околини. Засад нема никаквог рјешења па аутомобили оштећују плочник. Договорено је да се обезбиједи (постављањем клупа и слично) намјенско коришћење простора и да се аутомобили крећу само када је то предвиђено.

● ПЕТРОВАЦ

НИЗ АКЦИЈА

Радна јединица „Палас“ је пуно урадила на обогаћивању туристичке понуде. Изграђена су два тениска терена са свим пратећим објектима, постављени су и рефлектори. Гостима стоје на располагању много бројни реквизити, а отворена је и школа скијања на дасци којом руководе врсни учитељи.

Посредством пословнице „Будва концерт“ наступају квалитетни музички састави и естрадни умјетници. Договорено је да се сваких седам дана одржавају фолклорни концерти, а у оквиру „Града театра“ и позоришне приредбе.

— Припреме су квалитетно обављене каже директор

„Паласа“ Војо Грегорић, — и, има доста тога што треба дотерати. На плажама нема тушева, санитарних чворова тако да гости већ негодују. Прилазни путеви су дотрајали и раскопани. Трговини се мора посветити више пажње — оваква каква је тренутно деградира укупну туристичку понуду. Долази често и до кварова на репетитору тако да су нам гости као и мјештани лишени гледања ТВ програма. Охрабрење је што ће у љетњим мјесецима бити довољно воде и струје.

— Аутокамп „Буљарица“ је запуштен, готово двадесет година се у њега није улагало. Да би госту пружили минималне услове за боравак морали смо у њега почети улагати. У току су радови на ограђивању кампа као и изградњи тушева и санитарних уређаја. Наш следећи задатак је да изуземо земљиште и да пријемимо реализацији изградње модерног аутокампа за који већ постоји документација. У плановима је да тај нови камп има преко три хиљаде камперских јединица.

Туристички радници као и представници Мјесне заједнице Петровача готово на свим скуповима упозоравају да постоји велика опасност од депоније смећа која се налази на Петровачкој страни и може да уништи предивну буљаричку плажу.

● ИЗ „КОМПАСА“

ЉЕТО ПО „КУРСУ“

У ФИЛИЈАЛИ „Компаса“ у Будви у чијем саставу су пословнице у Херцег-Новом, Улцињу, Светом Стефану и у Туристичком насељу „Словенска плажа“, као и двије тек отворене у Титограду и Бару, истичу да су туристичку сезону дочекали спремно.

Руководилац Филијале Желько Никлановић каже да су од 2.300 апартманских кревета закупљених у приватним кућама од Херцег-Новог до Улциња деведесет одсто пласирани на иностраним туристичким тржиштима. Тврди да ће се закупљени апартмани у просјеку користити сто дана, а можда и више с обзиром да ће се многи користити од средине маја па до средине октобра.

Потражња апартмана је, истиче он, све већа. Томе у многоме доприносе њихови власници који у њима из године у годину побољшавају конфор, и услугу. Власници чима је на име закупа за ову годину унапријед исплаћено пет стотина милиона динара за додатно опремање апартмана. У октобру ће почети да додјељују кредите за уређење и опремање и изградњу нових апартмана, па у „Компасу“ рачунају на нових хиљаду конфорних кревета које ће идуће године понудити иностраним пословним партнерима за продају.

Посебну пажњу, иначе, покљањају организовању излета. Аутобусима ће овога лета туристе возити у два правца: Цетиње, Ријека Црнојевића и даље уз Скадарско језеро, и Цетиње, Ловћен, Котор. По први пут у воде се такозване „шопинг туре“ до Котора и Бара са посјетом робним кућама. Од Улциња, Бара и Будве до Дубровника једанпут недјељно плавиће хидроглисер са по стотинак излетника, а из Будве ће се свако вече бродом једрењаком одлазити у ноћне шетње уз обалу, и за своје вријеме „тећи“ ће шаролики забавни програм. Гости посебно интересовање показују за посјете селима где им се дуће домаћи специјалитети и приређује програм народних игара и пјесама.

Стране припремили:

ВАСО М. СТАНИШИЋ
СТЕВО ГЛЕНЦА
САВО ГРЕГОВИЋ

Фотографије:
МИЛОРАД ТОДОРОВИЋ

● САВЈЕТ КУЛТУРНО-ИНФОРМАТИВНОГ ЦЕНТРА

ДОСТА НОВИНА ЗА ЉЕТО

САВЈЕТ културно-информативног центра усвојио је програм фестивала „Град театар“ који ће се реализовати овога љета. Очијена је да је Културно-информативни центар као носилац овог одговорног и сложеног посла, успио да, кроз ангажовање врхунских домаћих и иностраних ансамбала, група и појединача, обезбеди богат и квалитетан фестивалски програм. Посебан квалитет је у његовој универзалности.

Комплетно програмирање и организацију Фестивала преузео је Културно-информациони центар. Учитељ је и корак даље, па су у сопственој продукцији урађене три балетске и једна позоришна, а три позоришне представе-продукт су ко-продукције. За њихово извођење ангажованы су тренутно наши највалиднији театри, као „Словенско младинско гледалишче“, из Јубиљане, „Звезда театар“, из Београда, „Театар Рома“, из Скопља и Шибенско казалиште. Као режисери ангажованы су Јубишица Ристић, Дејан Мијач и Рахим Бурхан.

У фестивалски програм дефинитивно

је уведен фолкор, и наступиће наши наши најрепрезентативни ансамбли „Коко“, „Танец“, „Ладо“, „Линђо“ и други.

Музички програм је урађен у циклусима и поред концерата акустичне гитаре и музичких програма награђених интернационалним наградама, на програму ће се наћи циклус старе и хорске музике.

Из програма YU FESTA на програму „Града театра“ наћи ће се осам позоришних представа: три домаће премијере и пет најзапаженијих прошлогодишњих представа Народног позоришта из Суботице са репертоара „Шекспир театра“ и „Молијер театра“.

Највећи дио планираног програма у оквиру „Града театра“ извршиће се на љетњој позорници у Градској тврђави и на трговима и пјацетама старе Будве. Дио програма извешће се на слободним просторима, плаџама и слично. Користиће се и љетња позорница у Светом Стефану и простори у Дому „Црвена комуна“ у Петровцу.

Д. Н.

● НАШ ГОСТ: МИРЈАНА ПАЈОВИЋ

„СНЕЖАНА“ СУ СВИ ПРИХВАТИЛИ

МИРЈАНА ПАЈОВИЋ
била је веома задовољна послије премијере „Снежана и седам патуљака“ коју је режираша, за коју је урадила кореографију, касније, говорила текст...

Дворана Дома културе „Гојко Краповић“ 10. маја била је испуњена до последњег места.

Носиоци улога „Снежана и седам патуљака“, су ученици Музичког одељења ОШ „Стефан Митров Јубиша“, где је Мирјана Пајовић наставник. Ана Ражна товић, као „Снежана, Борис Лијешевић, као краљевић. Ана Грегоријевић у изванредном костиму зле краљице и у још боље одиграној улози Тања Николић (играла је више улога), као и остали чланови овог многоbrojnog ансамбла, били су на висини задатка, који им је поставио Мирјана Пајовић.

— Ово музичко-сценско дјело почела сам да реализујем у децембру прошле године са неколико прекида. Требало је много труда, стрпљења, да би се све уобличило, како сам замислила. Била сам узбуђена послије спајаја аплауза публике, која ми је дала подстрека за постављање и других дјела на сцену, каже нам Мирјана Пајовић, која, како нам рече први пут говори за новине.

У Будви радим од 1984. године, наставила је Мирјана Волим свој позив, у раду са обдареном дјесном налазим и себе. Ништа ми није тешко, када су у читању дјеца. Њих волим, јер са њима није тешко ни ради ти. Моја музичко-ритмичка секција са успјехом је наступала и на Југословенској телевизији. Сви смо били поносни на те наступе. Први пут се то догодило у новогодишњем музичком тобогану, Телевизије Београд. Наступили смо са највећим југословенским звијездама естраде, међу којима се на лазила и Лепа Бrena. Послије тога снимања, позвани смо били од стране Телевизије Нови Сад, да као гости учествујемо у њиховом тобогану, који води Миња Субо

Мирјана Пајовић

та. Добили смо тада прегршт комплиментата. Будву смо представљали успешнији.

Ова ритмичко-плесачка група је секција Основне школе „Стефан Митров Јубиша“, односно њеног Музичког одељења. У том одељењу раде четири наставника музичког васпитања.

ученика, који постижу солидне резултате, како на јавним наступима у Будви, тако и у осталим мјестима наше земље.

Резултати би били и бољи нагласила је Мирјана Пајовић, уколико би се Музичко одјељење осамосталило, јер је посао другачији од обавезног основног школовања.

Мирјана Пајовић ужива углед у средини где ради. Поред успеха са ученицима Музичког одељења, она са велиkim задовољством ради и са женском вокалном групом „Хармонија“ и мушком клапом „Монтинеро“. Ове двије вокалне групе успјешно наступају, не само у Југославији, него и у Европи. Његују народни и лматински мелос, изворну црногорску као и забавну музiku.

С. Паповић

● НОВЕ КЊИГЕ

БОРЦИ И РАТНА ШТАМПА ЧЕТВРТЕ ПРОЛЕТЕРСКЕ БРИГАДЕ

ОВО је дванаеста књига о овој прослављеној ратној бригади. Књига се састоји из два дијела. У првом дијелу објављени су биографски подаци и личне фотографије изостављених бораца у књизи „Борци Четврте пролетерске“ која је објављена 1986. г, затим допуне и измене за поједине борце, у истој књизи, за које су накнадно прикупљени подаци и слике. У другом дијелу, је ратна штампа Четврте бригаде.

На основу неких анализа рачуна се да се у редовима IV Пролетерске бригаде борило око 11 — 12 хиљада бораца. До сада је у ове двије књиге евидентирано нешто више од 9 хиљада.

М. МАРТИНОВИЋ

● ЛИКОВНИ ЖИВОТ

КОЊОВИЋ У МОДЕРНОЈ ГАЛЕРИЈИ

ЈОВАН ИВАНОВИЋ, рукоједица Модерне галерије 17. маја отворио је 207. са мосталну изложбу слика, дојеана југословенског савременог сликарства, Милана Коњовића.

Ивановић је нагласио, да је Коњовић до формирања свог ликовног израза, прошао кроз разне стилове и сликарске правце, од неокласицизма, кубизма, Сеза новог утицаја до експресионаизма.

Једном приликом Коњовић је рекао: „Ја сам све те правце пролазио, али сам их и напуштао. И кроз све те правце се провлачи, ипак, мој темперамент моје схватање, мој рупор, итд. Мора да се створи основа, није до вољно имати само талента и темперамента“.

У Паризу је од 1926. године не излагао на познатим салонима, а велика имена критичари, као Морис Ренал, Андре Салон, Валдемир Жорж и други узвишило су оцјенили његово сликарство.

Крајем 1932. године, са својом породицом Коњовић се заувијек вратио у домовину, настанио у Сомбору, да би се страсно посветио сликању Војводине, њеног животног пејсажа, људи и амбијенти, увијек ношен доживљајима из дјетинства, које сматра одлучујућим код сваког човјека, нарочито код умјетника.

Коњовић је рођен у Сомбору 28. јануара 1898. године, где је завршио основну школу и Гимназију. Први пут је излагатио 1914. године у сомборској Гимназији. Од 1919. године студирао је сликарство код Влаха Буковца у Прагу.

Коњовић је умјетник изузетне плодности: опус му броји око 6.000 радова, већији уља, остало су цртежи, акварели, пастели, графике, таписерије, сценографије, витражи и мозаици.

С. Паповић

ТРНСКИ У КАПТОЛУ

ВЕЛИМИР ТРНСКИ већ више година путује свијетом, где отвара своје изложбе. Недавно смо били у прилици да саопштимо да је отворио своју самосталну изложбу у Београду, а 12 маја то је поново урадио у реномираној Галерији Каптол у Загребу.

Он се загребачкој ликовној публици представио са 24 слике у уљу средњег и већег формата.

Ликовни критичар Томислав Шола, за његово сликарство каже: „Велимир Трнски нуди амалгаме искуства и значења који неочекивају лако и ефикасно освајају наклоност и оног ширег круга поклоника умјетности који са великим ентузијазмом демонстрирају пријевреност ликовном“.

Да подсјетимо читаоце. Трнски је рођен 1947. године у Подравини. Дипломирао је на Загребачкој Академији ликовних умјетности 1971. године, а годину дана касније специјализовао је графику на Ритвелд Академији у Амстердаму. Од 1987. године излаже на више од тридесет самосталних изложби у земљи и иностранству.

С. П.

ОД 20—25. ЈУНА

ФЕСТИВАЛ КАРИКАТУРЕ „БУДВА '88“

У ОРГАНИЗАЦИЈИ Културно-информативног центра и Туристичког савеза општине Будва ће од 20. до 25. јуна бити домаћин Фестивала карикатуре „Будва '88“. Поред југословенских учествовања и странки карикаторији, а радове на тему — ЧОВЈЕК И МОРЕ требају организаторима да доставе до краја маја.

Судећи према већ пријестиглим радовима интересовања карикаториста за овај Фестивал, који ће убудуће постати традиционалан и који ће на неки начин представљати наставак Југословенског фестивала хумора који је у Будви одржаван седамдесетих година, је велико.

Иначе, сви пријемни радови биће изложени у вријеме трајања Фестивала, Фестивалски жири, кога чине наши познати карикатористи Александар Клас, Давор Штамбук и Јошко Марушић, прогласиће три најуспјелије карикатуре и њиховим ауторима припашће награде „златна сирена“, „сребрна сирена“ и „бронзана сирена“. Награда саставља хумора који је у Будви одржаван седамдесетих година, је велико.

Д. Н.

• НОВЕ КЊИГЕ

Одисеја младог ратника

(МИЛОВАН ПАЈКОВИЋ: „ЗАГЛЕДАН У СУНЦЕ“)

ТЕШКО и незаборавно дјетињство „израња“ из ове књиге, која — истовремено драга успомена и драматично сјећање — носи симболичан наслов („Загледан у сунце“) што зрачи оптимизmom, а посвећена је у првом реду дјечачима „који су, попут њеног главног јунака, учествовали у Народно-ослободилачкој борби са жељом да рата више не буде.“

У свих осам прича („Љубов сандук мунције“, „Храбра жена Стана“, „А овде су магле густе...“, „У затвору“, „Мањи од пушке“, „Сусрети у офанзиви“, „Курир Мишо“ и „Трактору у част“) аутор се бави не тако давно минулим добом — ратним временом у коме је растао. Главна личност свих ових приповиједака је дванаестогодишњак **Мишо Јекић**, дјечак мањи од пушке, сучен са страхотама рата и често с његовим дражима. Сусрећемо га у окупаторском затвору, крај згаришта запаљеног дома, пред митраљеским цијевима окупатора, очи у очи са смрћу, самог на беспућу а пркосног, гладног и жедног, а опет, дјечачки раздраганог. Иако ниједног тренутка злопамтило, он ништа не заборавља; па ти, мрзи, воли и радостан је што, ето, негђе, не тако далеко, грувају толико очекивани партизански топови, што се ближи час освете и што већ назире страх у очима вршиљака, који се, ко зна чијом крвицом, нашао с друге стране барикаде.

Судбину главног јунака пратимо у току најтежег раздобља наше револуције и, упоредо с њим, држање и страдање бораца и симпатизера. Народно-ослободилачког рата у затворима и на положају, њихово учешће у позадинским јединицама, партизанским бригадама, организацијама народне власти и друштвено-политичким организацијама.

Свака приповиједака — њихова радња одиграва се на подручју Црне Горе, углавном у Горњем Полимљу је не само документарна проза о злим пролећима, првим сље-говима који су падали „да свака звијер покаже свој траг“ и зимама које су вучији уједале, ни накнадно сјећање на минуло доба, него и узбудљиво свједочанство о годинама, људима и догађајима који се не смију заборавити. Приповједач нам на увјерљив начин дочарава вријеме хајки и лова на људе, доприносећи рељефном објектујању ликова који су то вријеме учинили незаборавним. Једном ријечју, збирка „Загледан у сунце“ није аутентично „преписан“ живот, већ у пуном смислу те пријечи значајно умјетничко дјело. Један књижевник је с правом рекао да је ова збирка „тогла, искрена и мушки одважна исповјест, а то је оно што је потребно свакој књизи да би била и њу може да не воли само онај који не воли вријеме, када се њена радња забива“.

Поред несумњиво вриједних етичких порука, дражових приповиједака је у њиховој несвакидашњој димензији која излази из оквира борбе и „учешћа дјече у ра-

Милован Пајковић

ту“ — рат је, изузев у једној, у свим приповијеткама спољни оквир који доприноси да се тако снажно испоље основне вриједности и љепоте времена којим се Пајковић бави, а у првом реду порука коју његове приповијетке носе и завјети њених актера — његових вршилаца и саборана, који су имали ту (не)срећу да проживе дјетињство „трагичног романтизма“. Зато се ова проза — наводимо ријечи из рецензије **Миља Краља** — „чита са интересовањем као топла и непретенциозна повијест некадашњег дјечака који је рат и све око њега доживљавао прије свега срцем“.

Осврнимо се најкраће што је могуће на приче из Пајковићеве збирке.

Радња прве и једне од најбољих („Љубов сандук мунције“) временски је и просторно тачно ограничена — одиграва се 24. јануара 1942. године у Бастасима, Краљевом потоку, Јеловици... поред заљебене Бистрице. Порука јој је да оно доба убијајена, такорећи сва кидашива: задатак се не смије изневјерити — он је вреднији не само од људске главе него и од смрти у мукама.

У другој причи („Храбра жена Стана“) незаборавне су ријечи партизанске мајке: „Гори, кућо, гориши за слободу!“ и ми — да поновимо ријечи из предговора **Чеда Вуковића** — „као да изнова видимо: гори кућа и горе насеља и гори младост ове земље... А двије су ватре жестоко сударене — споља потпаљују непријатељу да спрже збољу и снове младости; она изнутра варниче се и разбуктава слободарском тежњом. На злој ломачи и кости догоре; од жара у срцу и свијести младост расте и бива човјечија“.

До рата професор, Заре Крићић, главна личност приповиједке „А овде су магле густе...“, за вријеме окупације четнички командир и „доказани борац против комунистичке опасности“ у Поткарују, усред бијела дана на платиће главом службку непријатељу...

Незабораван је, између осталих, призор из приче „У затвору“: „... Испред суседног, амбулантског, шатора стоји италијански војник, везан конопцем преко руку и груди уз бандеру, лицем окренут према сунцу. Про-

вукоч се испод жице и побох к њему. Био сам више него изненаден: препознаох Италијана којег сам једном или двапут видио у шуми код партизана — илегалаца. Сјетих се убиства четничког командира Кришића. Помислих да је он, можда, један од двојице Италијана који су с партизанима учествовали у његовој ликвидацији...“.

Првим својим задатком у партизанима („Мањи од пушке“) Мишо Јекић није био задовољан, па ни када је од командира добио дугачку италијанску пушку: „... Загледам је. Дуго, дуго сам желјио да је имам. Тако ми се сада жеља испунила. Истине, пушком нијесам сасвим задовољан. Дугачка је и прегломазна чак и за одраслог борца. За мој узраст би највише одговарала кратка италијанска с утврђеним бајонетом. Али, не може да се бира. И оваква каква је — добра је и драка од не зна чега... По војничким правилима опраштам се од командира. Мора да смијенио изгледам: кундак пушке ми допира до испод кочија, а цијев штрчи изнад главе. Не може то промањи његовом оку. Каже:

— „Па ти си, Јекићу, мањи од пушке!“.

Као и све остale, прича „Сусрети у офанзиви“, заснована на стварном и доживљеном, дјелује увјерљivo на читаоца. Пред нама је дјечак исцрпљен од глади, жеђи, несна и умора — на измаку је снага да се једва креће. Чини му се да бицијију хладну Бистрицу искапио, а да опет не би утолио жеђ. Ни залогај не може да окуси. Тек пошто стриц Ново „трампи“ с неком оптрошком својом нови енглески капут за једну једину кашику кајмака, поврати му се апетит и поједе мало качамака.

Сусрет с **Данијлом Савојићем**, другом из дјетињства, обрадовао је једног и другог: у мраку нијесу могли да се виде, али су се грлили и тапшали по раменима срдечно и искрено, као браћа, или како то чине ратни друgovи-пролетери. Обрадовао га је и Радомир, члан Покрајинског комитета СКОЈ-а, кога је упознао прије десет година. Журио је на партизански импровизовани аеродром — био је један од најодговорнијих за транспорт рањеника, а авиони су требали сваког часа да доле-те...

И у приповијеткама „Курир Мишо“ и „Трактору у част“ нику се, како примјењује Чедо Вуковић, „драме и ведрије згоде ратног дјетињства, и све то звучи као непосредна исповјест, Казивање наратора тече лако, искрено и топло, понекад уз пошалицу „на свој рачун“ као оно када му је приликом поздрава у име пионира пала капа с главе, или када је с пиониром Милијом уходио скојевске рукојоце Јаглику и Здравку.

Чедо Вуковић истиче у предговору да се ријечима ове књиге, јер су искрено и истините, премошћује вријеме „и чини се да остаје трајна порука: не заборављати ни опачине ништаљу-ди, нити љепоту слободар-

ских подвига; бити и остати што даље од нељудских понора у људима, од мракова издаје и себичности; ма-кар за корак кроћити пре-ма свјетlostи у себи и настављати тај ход сјутра и прекосјутра...“ Ова књига, дакле, у наше вријеме одзыва се као подсећање, и као опомена, и као ведар путоказ. Њен глас ваљао би да чују млади и данас и сјутра — да јасно разaberу шта је, у самој сржи, људски велик и трајно, а шта је о-

пако и ниско, јер то се у себи слама и нестаје са ви-дика историје“.

И најзад, иако по обиму и садржини једна од најпечатљивијих књига највећије њених најмлађим читаоцима, Пајковићев литературни првијенац биће драг и до-брдошао „дјеци од седам до седамдесет и седам годи-на“ — да би први пут, или још једном, доживјели дане незабораве.

Милосав ЛАЛИЋ

ИНФОРМАТОР „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“

РЕД ВОЖЊЕ АУТОБУСА

Полазак из Будве: Бечићи и Свети Стефан 9.00, 10.00, 11.00, 16.00, 18.00, Петровац 5.30, 6.15, 7.30, 7.50, 9.30, 10.30, 11.30, 11.40, 12.10, 13.00, 13.50, 14.00, 14.30, 14.35, 15.00, 16.00, 18.00, 18.30, 20.00, Бар: 6.15, 7.30, 7.50, 9.30, 10.30, 11.30, 11.40, 12.10, 13.00, 13.50, 14.00, 14.30, 14.35, 16.00, 18.00, 18.30, 20.00, Улцињ 7.50, 8.00, 11.40, 14.30, 15.00, 19.30, Тиват 7.00, 7.05, 8.00, 8.25, 11.30, 14.30, 15.00, 19.30, 20.00, Котор 5.40, 6.00, 7.05, 8.00, 8.25, 9.15, 10.20, 11.15, 12.50, 13.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, Рисан 5.40, 7.05, 8.00, 8.25, 10.20, 15.00, 17.00, Херцег-Нови 5.40, 7.05, 8.00, 8.25, 9.00, 10.20, 11.30, 15.00, 17.00, 20.00, Дубровник 5.40, 7.50, 8.25, 9.15, 17.00, 21.50, Цетиње 6.00, 7.50, 8.00, 11.30, 11.40, 12.10, 15.00, 16.20, 18.30, Титоград 6.00, 7.00, 8.00, 11.30, 11.40, 12.10, 12.30, 15.00, 16.20, 18.30, 21.15, Никшић 6.00, 12.10, 16.20.

Полазак из Петроваца: Будва 5.00, 7.10, 8.10, 8.30, 9.30, 10.45, 12.00, 14.00, 15.40, 17.10, 18.00, 18.30, 19.20, Котор 5.00, 8.10, 10.50, 15.40, 17.10, 18.00, 19.10, Титоград 6.30, 7.30, 13.00, 15.40, 16.40, 19.20, Бар 6.40, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 11.50, 12.10, 12.40, 14.30, 15.00, 15.20, 16.30, 18.30, 19.00, 20.20, Улцињ 8.20, 11.50, 14.30, 15.20.

ПОЛАСЦИ ВОЗОВА ИЗ БАРА

Београд 9.45, 13.50, 21.15, 22.40, Суботица (са директним колима за Ниш) 21.15.

РЕД ЛЕТЕЊА АВИОНА

Тиват — Београд понедељком у 10.10. утврком у 16.50 и 18.55, сриједом у 13.00, четвртком и петком у 9.55, суботом у 9.05, недељом у 11.10 и 18.10. Аутобус испред пословнице ЈАТ у Будви креће сат и 15 минута прије полијетања авиона.

Титоград — Београд понедељком у 7.20, 19.50 и 21.15, утврком, сриједом и четвртком у 7.20 и 21.15, петком у 7.15, 19.50 и 21.15, суботом у 6.45 у 21.15, недељом у 7.15 и 21.15.

Дубровник — Београд понедељком у 6.50 и 19.20, утврком у 8.25 и 19.20, сриједом у 6.35, 13.15, 19.45, 22.20, четвртком 6.35, 8.15, 13.05, 15.15, петком у 6.35, 11.55, и 19.20, суботом 6.35, 9.20, 13.45, 17.45, 19.20, недељом у 6.35, 11.55, 16.10, 19.05, 20.05, и 22.00.

Дубровник — Загреб понедељком у 8.35, 13.40, 21.30, утврком у 8.50, 13.00, 20.35, сриједом у 8.50, 15.40, 19.15, четвртком у 8.05, 12.20, 16.05, 20.25, петком у 8.50, 22.00, суботом у 8.35, 12.25, 16.10, 20.25, недељом у 8.50, и 20.25.

Титоград — Загreb суботом у 9.20.

Титоград — Скопље понедељком у 19.50.

ФЕРИБОТ

„Свети Стефан“ на линији Бар-Бари полази недељом у 22.00, а на линији Бар-Бар понедељком у 22.00 сата.

БЕНЗИНСКА ПУМПА

У Будви ради од 1. јуна до 31. августа нон-стоп од 00 до 24 сата.

ПОШТА

Шалтерске службе у Будви

СПОРТ

СКУПШТИНА СИЗ ФИЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

МНОГО НЕЗАДОВОЉНИХ

Тек у трећем покушају окупили су се делегати Скупштине Самоуправне интересне заједнице за физичку и техничку културу и усвојили Финансијски план за 1988. годину. Окупљање у трећем покушају за спортивске делегате (а и за све друге) и није неко изненада, а специфичност делегата овог СИЗ-а је што се не могу окупити ни кад се дијеле средства. Но, како је ставе у спорту и физичкој култури наше општине потпуно несретено, како нема политику развоја већ је креирају управе спорских клубова, према свом находењу ни расподјела представава није пишта ново. И ту се све унапријед зна, па се не треба чудити „неодговорним делегатима“.

Укупни приходи СИЗ за физичку културу планирају се у износу од око 114,5 милиона нових динара. Спортивским клубовима је подијелено 79,3 милиона динара, а остатак је распоређен за друге потребе СИЗ-а.

Савезу организација за физичку културу додијелено је 7, Друштву за спортиве на води „Будва“ 12, Одбојашком клубу „Авале“ 9, Кошаркашком клубу „Монграјн“ 8, Омладинском фудбалском клубу „Будва“ 11, Фудбалском клубу „Петровац“ 4, Спортском друштву „Милочер“ 4, Кошарском са-

В. М. С.

● ВАТЕРПОЛО

ПОЧЕЛЕ ПРИПРЕМЕ

У прошлогодишњем првенству Ватерполо клуб „Будва“ је у међурепубличкој лиги, група „југ“ освојио прво место. Био је то највећи успех овог клуба и будванског спорта. У квалификацијама за попуњавање прве ватерполо лиге Будва није имала спортске среће.

У паузи првенства у клубу је дошло до низа промјена. У управу од које се у наредном периоду пуно очекује, дошли су бивши ватерполисти овог клуба, а за предсједника је изабран Драган Лијешевић. На кормило клуба уместо Мирослава Рајеновића постављен је бивши ватерполиста београдског Партизана и Будве Томо Лазовић. Играчки Будве ће бити знатно ослабљена. Ђуричковић и Никчевић су обукили сиво-маслинасту униформу. Рајевић и Бошковић су престали са активним играњем, а најбољи стријелач Будве и свих лига Петар Абрамовић је постао члан дубровачког Југа. Сасвим је неизвесно дали ће за Будву и даље наступати Дејан Адић који се тренутно налази у САД.

Прије десет дана Будва је почела са припремама за наредно првенство. Тренеру Лазовићу се јавило преко двадесет ватерполиста, међу њима неколико јуниора као и бивши првотимци овог клуба Трифуновић, Котарац, Јовановић и Тановић који су прошле године из непознатих разлога напустили клуб. Намеће се питање колико ће они бити појачања с обзиром да готово двије године нијесу ушли у базен.

У клубу сматрају да ће и са постојећим играчким кадром освојити прво место и да ће у квалификацијама имати више среће.

С. Гленца

● ФУДБАЛ

ОДЛИЧНЕ ИГРЕ

У ПОСЛЕДЊИХ неколико кола фудбалери Будве пружају квалитетне игре, а стрелци су изузетно расположени. Све своје квалитеће су демонстрирали у игри против Игала из Херцег-Новог.

— Већ дуже нијесам у прилици да саставим најбољи тим каже шеф стручног штаба Будве Боро Лазовић. — Против Игала морао сам указати повјерење седморици резервиста. Управо ови млади играчи су на овој утакмици показали завидан квалитет. Тренутно заузимамо четврту позицију на табели и мишљења сам да ћемо на том мјесту и остати, што нам даје реалне шансе да се пласирамо у већи ранг такмичења.

Управа Будве је свој посао у цјелини обавила веома добро и створила је услове за несметано такмичење и нормалан рад. Мора се, пак, напоменути да се појединци „устављају“ и дозвоље да се терен запушти и на њему израсте висока трава. На срећу њихови пропусти нијесу утицали на коначан пласман тима.

До излажења нашег лијста Будва ће се сastати са Титексом у Титограду и са Бокељом у Будви. Овај меч је највећи као дерби кола и директно ће одлучивати о будућем прваку лиге. Вјерујемо да ће се меч одиграти у нормалним околностима и да се неће десити ништа сумњиво, што би шкодило у гледу будванског фудбала.

С. Гленца

ТРАГОМ ДОКУМЕНТАТА ПРОШЛОСТИ — 5

Спор око брода

Припрема Марко Ђ. Ивановић

О БРОДУ Ивана Црнојевића водиће се другостепени спор у Венецији пред Сињоријом (у тадашњој аристократској млетачкој републици Сињорију представља дужд са Малим вијећем) и његов син Ђурађ на Ријеци (8. маја 1494.) даје сљедеће овлаšћење (СЦ, бр. 70):

„Моћном и свијетлом господину Јерониму Аурију провизору Котора, достојно поштовање.

Будући ми јављено од стране будванског начелника да се средином овог мјесеца морам појавити пред Вашом Сињоријом ради одbrane првостепене пресуде против јемца Јакова Милатија у вези остатка брода који је био власништво мојега покојног оца, или да пошаљем своје заступнике, молим Ваше Господство да се по свим позитивним клаузулама установе као моји пуномоћници: сер Антонио де Паскуи, покојног Марка из Бара и Ђурђа (Зорзи) Дапковић, како би могли да бране речелу првостепену пресуду о „остатку“ брода и припадајућој бродарини против било које особе и да у ту сврху добију генералну дозволу и законски мандат“.

НЕУСПЈЕХ ТЕНИСЕРА

НА ТЕРЕНИМА Туристичког насеља „Словенска плаја“ 14. маја одржан је меч другог кола, између тенисера „Будве“ и барског „Морнара“.

Наши тенисери, као и у претходном колу били су у свemu слабији од својих колега из Бара.

Постигнути су следећи резултати: Чучка — Дапчевић 0:2, Вуксановић је побиједио Божковића послије три сета 2:1, Кентера — Војводић 0:2, Миловановић је био лак плијен за Лекића 0:2, док је Лијешевић послије велике борбе савладао Петрановића 2:1.

У игри парова Барани су наше дублове лако савладали у сва три сусрета: пар Чучка — Кентера изгубио је од Дапчевића — Војводића са 1:2, док су Вучковић — Божковић савладали Вуксановића — Миловановића са 2:0, а истим резултатом Лекић — Петрановић побиједили су наш пар Вуковић — Лијешевић.

Укупан резултат на крају био је 2:7 за Баране.

С. П.

ОГЛАС

МИЈЕЊАМ двособан стан од 60 квадратних метара, нов у новом насељу „Брека“ код болнице Кошево у Сарајеву, са централним гријањем, плином и телефоном за исти у Будви или Херцег-Новом.

Јавите на телефон (071) 34-560 или 518-390.

● ОДБОЈКА

УСПЈЕХ ЈУНИОРА

НА ОВОГОДИШЊЕМ јуниорском првенству Југославије у одбојци учествовали су и млади ОК Авале. У веома јакој конкуренцији Авалине наде су заузеле девето место што представља велики успјех.

— На првенству је наступило преко тридесет екипа из свих наших најбољих клубова каже тренер младих Авале НИКОЛА ЗЕНОВИЋ. — Конкуренција је била изузетно јака, тако да је девето место стао за нас успјех. На овом првенству смо доказали да није зататио рад са младима како многи мисле. У на

шем погону има неколико изразитих талената који ће сигурно добити шансу да се и у сениорској конкуренцији исказују. Међу њима је ПАЈКОВИЋ који је узет у ужи састав за јуниорску селекцију Југославије. Овогодишње првенство је показало да је разлика у квалитету међу екипама незната. Ми као девето пласирани имамо само три бода мање од првака, а уз више спортивске среће могли смо се и боље пласирати. Наши млади одбојкаши стекли су и зна

С. Гл.

● ШКОЛСКА ОЛИМПИЈАДА

КОШАРКАШИ — НАЈБОЉИ

Љубиша побиједила је екипа ОШ „Сутјеска“ из Титограда са 43:39 и ОШ „Вук Карадић“ са 47:39 и тако су основци-кошаркаши из Будве постали прваци Црне Горе.

За најбољег играча проглашен је Веселин Дулетић, ученик ОШ „Стјепан Митров Љубиша“.

В. С.